rekenkamer
Haarlemmermeer

Nawoord rekenkamer op de bestuurlijke reactie van het college

De rekenkamer bedankt het college voor zijn reactie op het onderzoek *Toegankelijke huisartsenzorg*. Ze waardeert de reactie op de aanbevelingen, dat het college de in het onderzoek geschetste constateringen herkent en aangeeft een deel van de aanbevelingen te willen oppakken. Het valt de rekenkamer tegelijkertijd op dat het college de aanknopingspunten die het onderzoek biedt, niet volledig benut. Dat vindt de rekenkamer met het oog op de toenemende druk op de toegankelijkheid van huisartsenzorg een risico. Hierna bespreekt de rekenkamer de belangrijkste aandachtspunten.

Het maken van harde(re) afspraken met marktpartijen (aanbeveling 1, eerste stelling voor het raadsdebat)
Het college geeft aan dat inmiddels hardere afspraken met marktpartijen worden gemaakt over o.a. maatschappelijke voorzieningen (zoals huisartsenzorg) via instrumenten die worden genoemd in de beleidsnota van 3 juni 2025. Die beleidsmatige versterking constateert de rekenkamer ook in het onderzoek. Daarnaast komt naar voren dat deze afspraken volgens respondenten in de praktijk (nog) beperkt blijven tot inspanningsverplichtingen, waardoor commerciële functies regelmatig voorrang krijgen boven maatschappelijke voorzieningen zoals huisartsenzorg. De vraag is of deze instrumenten in de praktijk voldoende zekerheid bieden voor een tijdige, passende en betaalbare realisatie van huisartsenzorg bij gebiedsontwikkeling en herstructurering. De rekenkamer vraagt de gemeenteraad daarom te debatteren over de stelling of meer verplichtende en juridisch afdwingbare afspraken met marktpartijen gewenst zijn en hierover tot een uitspraak te komen.

Delen van risico's van startende huisartsen (aanbeveling 1, tweede stelling voor het raadsdebat)
Of de gemeente een rol heeft in het delen van risico's met startende huisartsen is een beleidsmatige vraag die onderdeel kan zijn van het politieke debat. Daarom heeft de rekenkamer deze vraag als een stelling voor het debat geformuleerd (die niet de mening van de rekenkamer weergeeft). De rekenkamer vraagt de gemeenteraad te debatteren om hierover tot een uitspraak te komen.

De rol van de gemeente bij toegankelijke huisartsenzorg (aanbeveling 2, eerste aanbeveling aan het college)
In zijn reactie op de eerste aanbeveling aan het college (aanbeveling 2) geeft het college een beperkte invulling aan de rol van de gemeente bij het toegankelijk houden van huisartsenzorg. Het onderzoek laat juist zien dat deze breder kan zijn dan alleen regie voeren op huisvesting. Naast beschikbare praktijkruimte zijn ook factoren als personeelscapaciteit, bevolkingsgroei, complexe hulpvragen (vergrijzing) en samenwerking met het sociaal domein van invloed. Sommige andere gemeenten stellen zich pro-actiever op. Ter inspiratie zijn voorbeelden hiervan opgenomen in het feitenrapport van het Onderzoekerscollectief (pag. 55). Een bredere blik op de toegankelijkheid van huisartsenzorg kan de gemeente helpen om haar rol scherper te bepalen, de gemeenteraad aan het roer te zetten en zo tijdig maatregelen te nemen om de toegankelijkheid te blijven garanderen.

Het scheppen van voorwaarden voor een structurele en continue samenwerking tussen huisartsenzorg en het sociaal domein, zodat niet-medische hulpvragen tijdig en op de juiste plek worden opgepakt (aanbeveling 3, tweede aanbeveling aan het college)
Het college geeft aan dat in het kader van verschillende akkoorden al wordt gewerkt aan versterking van de samenwerking tussen eerstelijnszorg en het sociaal domein. Dat sluit aan bij de bevinding in het onderzoek. Tegelijkertijd geven respondenten (waaronder zorgverleners) aan dat huisartsen nog steeds veel psychosociale en niet-medische hulpvragen krijgen. Het succes van samenwerking is volgens hen sterk afhankelijk van de beschikbaarheid en continuïteit van passende welzijnsvoorzieningen. Juist daar heeft de gemeente een directe rol, omdat zij verantwoordelijk is voor de inkoop en organisatie van belangrijke delen van het welzijnsaanbod (binnen het sociaal domein en de Wmo). Daarmee heeft ze invloed op de beschikbaarheid, toegankelijkheid en continuïteit daarvan. De aanbeveling is dus niet alleen gericht op overleg en samenwerking, maar ook op het zorgen voor een voldoende en structureel aanbod van welzijnsvoorzieningen. Beide zijn nodig om te zorgen dat niet-medische hulpvragen tijdig en op de juiste plek kunnen worden opgepakt.

Het onder de aandacht brengen van bestaande mogelijkheden om de huisartsenzorg toegankelijk te maken (aanbeveling 4, derde aanbeveling aan het college)
De rekenkamer herkent dat de gemeente investeert in het informeren van inwoners om zo de huisartsenzorg toegankelijk te maken. De constatering van de rekenkamer is echter ook dat deze communicatie niet voor alle groepen voldoet en dat daardoor de toegankelijkheid voor specifieke groepen onvoldoende is. De rekenkamer benadrukt dus het belang van betere en bredere communicatie.